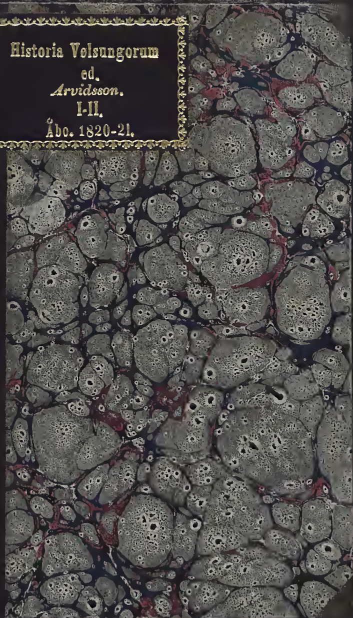

Historia Vølsungorum
ed.
Arvidsson.
I-II.
Åbo. 1820-21.

[illegible]

Historia Volsungorum

Svetice Reddita,

Cujus

Partem Secundam

Consensu Facult. Philos. Aboëns,

Publico examini modeste subjiciunt

Mag. ADOLPHUS IVARUS ARVIDSSON
Histor. Univers. Docens

&

SVENO JOHANNES BACKMAN
Stipend. Publicus,
Nylandus.

In Audit. Philosoph. die 2 Maji 1821.
H. a. m. s.

ABOÆ, Typis Frenckellianis.

ägtenskap ej snarliga blifwer brutit." "Icke skall du detta säga dotter, swarar han, det måste och sämes att hållas särdeles på wår sida." Nu beredde sig Konung Siggeir till sin hemfärd, och när de foro ifrån gästabudet bad han Konung Bölsung sin swärfader till sig till Göthaland, och alla hans söner, till ett rikt gästabud, efter tre månaders tid, med allt det sällsk p han wille hafwa med sig och honom tillständigt wore. Wille nu Konung Siggeir gälda afbrottet i bröllops glädjen, der han ej wille dröja mer än en natt. Konung Bölsung biföll till färden, och att komma på nämndan dag; så skiljdes mågen och swärfadren, och Siggeir for hem med sin hustru.

Kap. 8.

Konung Bölsungs fall.

Nu är att säga om Konung Bölsung och hans söner, att de drogo på utsatt tid till Göthaland, efter Konung Siggeirs deras mågs och swågers bjudning, och foro deras skepp ur landet alla wäl utrustade. De wordo senfarne, och då de kommo med sina skepp till Göthaland, war det sent om aftonen. Samma afton kom Signe och kallade sin fader och sina bröder till sig till enmäle 10), och sade dem Konung Siggeirs trak-

tan, att han sammandragit en ofantlig här, "och ärnar swika eder. Nu beder jag eder, sade hon, att I faren strart tillbaka till ert rike, och skaffen eder så mycket manskap I kunnen, och dragen sedan hit, och hämnen eder sålunda, och gången ej i denna ofärd; ty icke undwiken I hans swek, om I ej widtagen den utwäg, som jag tillbjuder eder." Då sade Konung Wölsung: "Det månde allt folk omnämna, att jag ofödd talade ett ord, och gjorde jag en ed, att jag ej skulle fly hwarken eld eller jern för rädslo skull, och hafwer jag hittills så gjort, och här skulle jag ej uppfylla det på gamla dagar? Och aldrig skola möer förewita mina söner under lekarne, att de fruktat sin bane; ty en gång skall menniskan dö! Nu är mitt råd, att wi ingalunda fly, utan brukom wåra händer på det tappraste. Jag hafwer stridt hundrade gångor, och haft stundom mindre, stundom mera folk, och hafwer jag alltid haft seger, och icke skall det spörjas att jag flyr eller begärar frid!" Då gret Signe swårliga, och bad honom att han ej skulle komma till Konung Siggeir. Wölsung sade: "du skall fara till din husbonde, huru det ock månde gånga oß." Nu gick Signe hem; men de blefwo efter öfwer natten. Men som dager wardt, böd Wölsung sina män stånda upp, gå i land och rusta sig till strids. Nu gingo de alla upp i land wälwäpnade, och war ej långt att bida till deß

Konung Siggeir kom med all sin hår. Der wardt en den hårdaste kamp, och åggar Konungen sitt folk att hårdligast tränga sig fram. Så är berättadt, att Konung Vôlsung och hans söner gingo åtta gångor den dagen genom Siggeirs fylkingar 11), och höggo med bägge händerna. Och då de årnade att än en gång så fara fram, då föll Konung Vôlsung midt i fylkingen, och allt hans folk med honom.

Kap. 9.

Vôlsungs söner satte i stock.

Nu blefwo alla Vôlsungs söner tagne, i band wråkte och bortförde. Signe blef warse att hennes fader war dråpen; men hennes bröder gripne och till bane åruade. Då kallar Signe Konungen till enmåle med sig och sade: "det will jag bedja dig, att du ej så snarliga låter döda mina bröder; låt hellre sätta dem i stock. Nu sannas ordspråket: att ögat är förnöjdt, så länge det skådar; och derföre beder jag ej längre för dem, emedan jag förmodar att det ingenting båtar." Då swarar Konung Siggeir: "galen är du och wettlös, att du begår åt dina bröder någonting wårre än att de skulle warda halshuggne; men dock skall det unnas dig; ty deß båttre tyckes det mig, ju mera de plågas och hafwa långre qwal till sin bane." Han lât

det ske, såsom hon bad, och blef nu åt hwarje en stor stock frambragt och fästad om de tio brödernas fötter, någorstädes i skogen. Sitta de der nu hela den dagen intill natten. Men wid midnatt kom en elg ur skogen, hwarest de sutto i stocken; den war både stor och illsken. Den började med att bita en af bröderna till döds, sedan åt den upp honom, och så lopp den bort. Men om morgonen derefter sände Signe till sina bröder, för att tillse hwad som händt wore, och när budet kom tillbaka till henne, säger det att en af dem wore död. Det tycktes henne för mycket wara, om de alla skulle så omkomma; men hon kunde ej hjelpa dem. Korteligen är derom att säga, att samma elg kom i nio nätter efter hwarannan om midnatten, och bet dem alla till döds, tills de alla woro uppätne. Nu är Sigmund allena qwar, och innan den tionde natten kom, sände Signe sin trogne tjenare till sin broder, och lemnade honom honing i handen, och bad att han dermed skulle gnida Sigmunds ansigte och lägga somt honom i munnen. Nu for han till Sigmund, och gör såsom honom war befaldt, och drog sedan hem. Natten derefter kom samma elg enligt sin wana, och ärnade bita honom till döds, såsom hans bröder. Men då fick han wäder hwarest honingen war smord, och slickade allt Sigmunds anlete med sin tunga, och räckte den sedan i munnen på honom. Han försummade

sig ej härwid, utan det elgen i tungan. Denne slet sig häftigt lös och slog med foten emot stocken, så att den blef alldeles sönderklufwen; men Sigmund höll så fast, att tungan loßade ur elgen ända upp wid tungroten, och fick denne häraf sin bane. Och är det somlige måns sägen, att denna elg war Konung Siggeirs moder, som hade omhyrt sig i denna skepnad, medelst häxeri och trollskap.

Kap. 10.

Sigmund dräper Konung Siggeirs söner.

Nu är Sigmund lös worden och stocken brusten; men han uppehöll sig likwäl der i skogen. Nu sänder Signe att weta hwad händt är, och om Sigmund lefwer. Men när sändemännen komma, säger han dem hela tillgången, huru det hade händt med honom och elgen; och de säga Signe härom. Då far hon åstad och finner sin broder; och taga de det råd, att han bygger sig ett hus i skogen. Nu fortfor så, att Signe döljer honom en tid, och får honom hwad han tarfwade att hafwa; men Konung Siggeir mente, att alla Wölsungs söner woro döde. Konung Siggeir hade twå söner med sin hustru, och är sagdt om dem, att då hans äldre son war tretton år, sände Signe honom till Simba 12), att han skulle wara honom till hjelp om han tarfwade, och wille

hämnas sin fader. Nu far swennen till Sigmunds jordhus; tager han honom wäl emot och mälte, att han skulle baka åt dem bröd, "men jag, sade han, will gå ut och söka eld," och lemnar honom wed, så ock en mjölsäck. Men när han kom åter, hade swennen ingenting gjort till brödbakningen. Då spör Sigmund, huruwida brödet wore färdigt? Han sade: "icke wågade jag röra mjölsäcken; ty der låg något lefwande uti." Då tyckte Sigmund sig weta, att denna swenn ej war så till lynnes, att han wille hafwa honom när sig. När nu Sigmund träffar Signe, säger han henne, att han på intet sätt warit hulpen, ehuru han hade haft swennen hos sig. Signe mälte: "dräp honom då; ty han tarfwar ej att längre lefwa." Så gjorde han. Nu lider wintern; sedan sänder hon sin yngre son till Sigmund, och höfwes icke att förlänga sagan härom: han dräpte likaså denna swennen, på Signes inrådan.

Kap. II.

Sinfjotles härkomst.

Det berättas, att en gång då Signe satt i sin kammare, kom der till henne en ganska trollkunnig Seidqwinna 13). "Jag wille, sade Signe, att wi bytte skepnad;" hon sade: "du må råda häri." Nu uträttade hon med sina konster, att de

bytte skepelse, och satte trollkonan sig i Signes säte, och lade sig i sängen hos Konungen, och ej wiste han annat, än att det war Signe. Nu är att säga om Signe, att hon gick till jordhuset till sin broder, och bad honom lemna sig härberge öfwer natten; "ty jag har förwillats i skogen och icke wet jag hwartut jag går." Han mälte, att hon finge blifwa der, och wille han ej neka någon ensam qwinna härberge, och tycktes han weta, att hon ej skulle löna honom illa och upptäcka honom. Derpå gå de in i huset och sätta sig till mats. Han såg ofta på henne, och tyckte qwinnan wara dägelig. Men när de woro mätte, då säger han till henne, att han wille att de lågo i samma säng; hon nekade icke dertill, och hade han henne der i tre nätter, hwarefter hon for hem till Seidqwinnan. Men när tiden framled föder Signe ett swennbarn, som blef kalladt Sinfjotle, och då han wäxte upp wardt han både stor och stark. Han liknade till kynnet Wölsungarne, och war han ej fulla tio år, när modren sänder honom till Sigmund i jordhuset. Hon hade gjort försök med sina förra söner, då hon skickade dem till Sigmund, att hon sömmade kläderna wid deras händer med hull och skinn. De tålte det illa och skreko derwid: och så gjorde hon ock med Sinfjotle; men han rördes ej häraf. Hon slet då af honom kjortelen, så att skinnet följde med är-

marne, och sade, att det torde blifwa honom smärtande. Men han swarade, att det föga mände smärta en Völsunge; och nu kom swennen till Sigmund. Då bad Sigmund honom knåda af mjölet; men sielf wille han söka wed till elden, och lemnade honom i händom en säck: och sedan begifwer han sig till skogen. Men när han kom åter, då hade Sinfjotle lyckat att baka. Då sporde Sigmund om han funnit något i mjölet. "Jag mißtänkte wäl, att något lefwande måtte wara deri, först då jag tog till att knåda; dock hafwer jag här inknådat hwad deri war." Sigmund mälte och log härwid: "icke tror jag att du hafwer mat af detta bröd i qwäll; ty här har du inknådat den wärsta etterorm." Sigmund war så stark, att han kunde äta etter, utan att det skadade honom; men Sinfjotle tålte blott att etter kom utanpå wid honom, dock led han icke att äta eller dricka deraf. Det är nu att säga, att Sigmund tyckte Sinfjotle för mycket ung till hämnd med sig, och wille först wänja honom genom några hårda prof. Drogo de nu ut om somaren, och slogo män för rof skull. Sigmund tyckte honom hafwa mycket af Völsunga lynnet, dock syntes han honom en son af Konung Siggeir; ty han hade något af sin faders illska, men derhos Völsunga sönernas kämpamod: och ansåg

han

han honom icke för en dådlös man. Han påminte Sigmund ofta om sin hämnd, och äggade honom att dräpa Konung Siggeir.

Kap. 12.

Sigmund och Sinfjotle warda förwandlade i ulfwar.

Nu hände sig en gång, att de foro ut på skogen till att skaffa sig byte; der funna de en koja, och män med stora gullringar sittande deri. Deße hade råkat i en förtrollning; ty ulfwahamnar hängde wid huset öfwer dem, och hwar tionde dag kommo de ur hamnen. De woro Konunga söner. Sigmund och Sinfjotle foro så ini ulfwahamnarne, och kunde ej komma derur, och antogo den natur som förr är sagdt, ulfwaboning och tjut; och förstodo de bägge tjutet. Nu gifwa de sig ut på marken och fara hwar sin led. De göra det aftal, att de skulle anfalla äfwen om der wore åtta man, men ej flere; och skulle den upphäfwa ulfwatjut, som råkade i ofrid. "Brytom nu ej detta, sade Sigmund; ty du är ung och oförwägen, och lärer man snart söka att jaga dig." Nu draga hwardera sin led, och när de woro skilda, träffar Sigmund män och upphof ulfwatjut. Och då

Sinfjotle hörer detta, löper han till och dräper dem alla. Nu skiljas de, och då Sinfjotle länge hade wandrat kring skogen, finner han elfwa män, och ser det så, att han dräper dem alla. Deraf wardt han trött, går under en ek och hwilar sig der. Då kom Sigmund dit och sade: "hwi ropade du icke?" Sinfjotle swarar: "icke wille jag kalla dig till hjelp, att dräpa elfwa män." Sigmund löper då inpå honom så fast och hårdt, att han skriker till och faller. Sigmund biter honom fram i strupen. Den dagen kunde de ej komma ur ulfwahamnarne. Sigmund kastade honom på sin rygg och bar honom hem till kojan, och satt inwid honom och bad trollen borttaga ulfshamnen. Sigmund ser en dag twå hermeliner, af hwilka den ena bet den andra i strupen. Lopp den så till skogs, och hämtade ett blad och lade det på såret; och spretter hermelinen upp helt frisk. Sigmund går ut och ser en korp flyga med bladet, och bringa det till honom. Han lägger det öfwer Sinfjotles sår; men han springer upp, såsom han aldrig warit sårad. Derefter gå de till jordhuset, och blifwa der, tills de skulle komma ur ulfwahamnarne: då togo de och bränbe dem, och bödo att de skulle wara ingen till men.

Kap. 13.

Sigmund och Sinfjotle fångne.

De utföra nu många hjeltebragder i Konung Siggeirs rike, och när Sinfjotle war fullwuxen, då tyckte Sigmund sig hafwa tillräckligen pröfwat honom. Nu lider ej långt att Sigmund will söka hämna sin fader, om så kunde lyckas. Då draga de ur jordhuset och komma till Konung Siggeirs boning sent om aftonen, och gå in i förstugan, som war framför salen; men der woro öl-kar, och gömde de sig bakom dem. Drottningen wiste hwarest de woro, och wille finna dem; och när de träffades, fattade de det beslut, att de skulle söka sin faders hämnd, så snart natten började ingå. Signe och Konungen hade twå unga barn; de lekte på salsgolfwet med gullringar, löpande efter dem längs golfwet. En gullring trillade ut i rummet, der Sigmund och Sinfjotle sutto; men goßen löper efter, för att söka sin ring. Nu ser han hwarest twänne starke och barske män sitta; och hade på sig wida hjelmar samt hwita brynjor. Då skyndar han inåt salen till sin fader, och säger honom hwad han hade sett; mißtänker nu Konungen, att derwid måtte något swek wara. Signe hörde hwad de sade; hon står upp, tager bägge barnen, och går i förstugan och målte: att de skulle weta att deßa hade röjt dem, "och råder jag

eder, att I dräpen dem." Sigmund sade: "icke will jag dräpa dina barn, ehuru de hafwa upptäckt mig." Men Sinfjotle lät ej afskräcka sig, utan dödade bägge barnen, och kastade dem in i salen framför Konung Siggeir. Konungen står upp och ropar sina män att fasttaga dem, som hafwa dolt sig i förstugan om qwällen. Då löpa männen till och wilja gripa dem; men de söka att wärja sig manhaftigt, och tycktes den wärst hafwa, som war dem närmast. Omsider blefwo de öfwermannade och fasttagne, och derefter slagne i fjettrar; och sitta de der hela den natten. Nu eftersinnar Konungen, hwad dödssätt han skulle gifwa dem, det de längst skulle känna. När då morgonen inföll lät Konungen göra en stor hög af sten och torf, och då högen war färdig, lät han sätta en stor stenhäll midt igenom densamma, så att ena kanten af hällen stod upp åt, den andra nedåt: och war den så stor, att den upptog bägge wäggarne, så att den ena ej kunde komma till den andra. Nu låter han taga Sigmund och Sinfjotle och sätta dem i denna hög, en på hwardera sidan af hällen; ty det syntes honom swårare, att de ej fingo wara tillsamman, men likwäl kunde höra till hwarandra. Och när de nu woro wid att torftäcka högen, kommer Signe dit, och hade en hjelm i handen, och kastar den i högen till Sinfjotle, och beder trälarne att ej låta Konungen

weta deraf. De jakade härtill, och blef så högen tillyckt. Och när natten kom, sade Sinfjotle till Sigmund: "icke tror jag att oß brister i förstione mat till någon tid; här har Drottningen kastat fläsk ini högen, och lagt en hjelm derom." Nu känner han ytterligare på fläsket, och finner att deri war instuckit Sigmunds swärd; igenkände det af fästet och sade det åt Sigmund. Då fröjda de sig bägge och Sinfjotle skjuter swärdsspetsen fram ofwan hällen. Sigmund fattar i swärdsspetsen, och skära de nu sålunda hällen sönder emellan sig, och upphöra ej förr att såga, än det war lyckadt, såsom qwädit är:

De rista med magt
Den wäldige klippan,
Sigmund med swärdet
Och Sinfjotle.

Nu äro de lösa, bägge tillsamman och skära ut både sten och jern.

Kap. 14.

Signe bränner sig med Konung Siggeir.

När då Sigmund och Sinfjotle gingo tillbaka till salen, woro alla män insomnade. De buro wed kring salen och lade eld i weden: de som inne woro waknade af röken och wid det salen lågade

öfwer dem. Konungen spör, hwem elden gjort hade? "Här är jag och Sinfjotle min systerson," sade Sigmund, "och tro wi, att du skall erfara, att ännu äro ej alla Vôlsungar döde." Han beder sin syster gånga ut och emottaga af honom goda loford; wille han så stilla hennes sorg. Hon swarar: "I skolen weta, om jag har i minnet behållit Konung Vôlsungs dråp. Jag lät dräpa wåra barn; ty de woro odugliga till att hämnas min fader, och jag kom till skogen till dig i trollqwinno hamn, och är Sinfjotle wår son: har han ock mycken sinnesart af att wara både soneson och dotterson af Konung Vôlsung. Hafwer jag åfwen allting anwändt dertill, att Konung Siggeir skulle få sin bane; hafwer ock så mycket beflitat mig att hämnden skulle fullbordas, att jag nu ej längre lefwa will, och skall jag gladligen dö med honom, som jag nödig gifte mig med." Sedan kyste hon Sigmund sin broder och Sinfjotle, och gick åter i elden, och bôd dem fara wäl. Derefter fick Signe sin bane med Konung Siggeir, och allt hans hoffolk. Fränderna skaffade sig folk och skepp, och reser Sigmund till sitt fädernearf, och utdrifwer ur landet den Konung, som der hade nedsatt sig.

Kap. 15.
Helge Hundingsbanes födelse.

Sigmund blef en wis Konung, widtberyktad och storrådig. Han ägtade en qwinna, som hette Borghild. De hade twå söner: hette den ena Helge 13), den andra Hamund. Och när Helge wardt född, kommo der Nornor 14) och spådde hans öde, och mälte, att han skulle blifwa den namnkunnigaste af alla män och Konungar. Sigmund war då kommen från en slagtning och gick med en lök 15) emot sin son, och härwid gaf han honom namnet Helge. Och hans namnfäste 16) blef Hringstad 17) och Solfjoll och ett swärd, och böd han honom wäl arta sig och slägtas på Wölsungarne. Han wardt storsinnt och wännsäll, och utöfwer de fleste andra män i alla bragder. Det är sagdt, att han drog i härnad, då han war femton år gammal. Helge war Konung öfwer landet; men Sinfjotle war hans följeslagare, och rådde de bägge öfwer krigsfolk.

Kap. 16.
Helge Hundingsbane finner Sigrun Konung Hognes dotter.

Det är sagdt, att Helge på sin härnad fann en Konung, som hette Hunding 18). Han war en

mägtig Konung och manstark, och rådde öfwer länder. Der uppkom en slagtning emellan dem, och går Helge hårdt fram, och lycktas så slaget, att Helge får seger; men Konung Hunding faller och en stor del af hans folk. Nu tyckte sig Konung Helge mycket wunnit hafwa, då han hade fällt en så mägtig och stor Konung. Konung Hundings söner båda nu upp en här emot Konung Helge, och wilja hämnas sin fader. De hade en hård strid, och gick Konung Helge igenom bröderna's fylkingar och trängde sig fram till Konung Hundings fälttecken, och fällde der Hundings söner Alf och Ejolf, Haward och Hagbard, och fick Helge här en widtbekant seger. Och när han drog ifrån striden, fann han i en skog många qwinnor af ett dägeligt utseende; dock utmärkte sig en framför de öfriga. De redo i kostliga kläder. Konung Helge spör då om namnet på den, som förnämst war bland dem; men hon nämndes Sigrun, och måltes wara Konung Hognes 19) dotter. Han sade: "faren hem med oß, och waren oß wälkomna." Hon swarar: "annat står oß före, än att dricka med dig." Konung Helge sade: "hwad är det, Konungadotter?" Hon sade: "Konung Hogne har låfwat mig åt Hoddbrodd, Konung Granmars 20) son; men jag hafwer utlåfwat, att jag ej will äga honom hellre än en kråkunge. Dock lärer detta

få

